

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος: Είδες με τι παρρησία ομιλεί και τι εξουσία έχουν οι λόγοι του Ευαγγελιστή Ιωάννη;

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος.

Ομιλία Β΄

«Εν αρχήν ην ο Λόγος (Ιωάν. 1, 1)

Συνέχεια από εδώ: <http://www.diakonima.gr/?p=514178>

Αλλ' αρκετά ελέχθησαν δι' αυτά. Μάλλον δε και, αυτά ελέχθησαν πέρα του κανονικού, διότι αν επρόκειτο κάτι χρήσιμον να πάρωμεν από αυτά, επεβάλλετο και περισσότερο να επιμείνωμεν, αν όμως έπρεπε να ασχοληθώμεν με αυτά τόσο μόνον, όσον εχρειάζετο να διακρίνωμεν την εντροπήν και την γελοιότητά τους, τότε και αυτά ελέχθησαν πέρα του πρέποντος.

Δι' αυτό, αφού αφήσωμεν τους μύθους εκείνων, ας ασχοληθώμεν με τα ιδικά μας δόγματα, τα οποία απεκαλύφθησαν εις ημάς άνωθεν διά της γλώσσας του αλιέως τούτου και τα οποία δεν έχουν τίποτε το ανθρώπινον.

Εμπρός λοιπόν, ας φέρωμεν ενώπιόν μας αυτούς τους λόγους και αυτό, το οποίον εξ αρχής παρεκαλέσαμεν, αυτό ας υπενθυμίσωμεν και πάλιν, να προσέχωμεν δηλαδή με κάθε ακριβείαν τα λεγόμενα.

Τι λοιπόν ευθύς εξ αρχής μας λέγει ο ευαγγελιστής Ιωάννης· “Εν αρχή ην ο Λόγος και ο Λόγος ην προς τον Θεόν”.

Είδες με τι παρρησίαν ομιλεί και τι εξουσίαν έχουν οι λόγοι του;

Είδες πώς χωρίς καθόλου να αμφιβάλλη, ούτε να συμπεραίνει, ομιλεί και εκθέτει τα πάντα σαφώς και αυθεντικώς;

Αυτό ακριβώς είναι γνώρισμα πραγματικού, διδασκάλου, να μη αμφιταλαντεύεται και περιστρέφεται ασκόπως σε όσα τυχόν διδάσκει. Διότι, εάν εκείνος, ο οποίος θα πρέπει να διδάξη και καθοδηγήσει τους άλλους, χρειασθή την βοήθειαν άλλου, ικανού να τον στηρίξη με ασφάλειαν, τότε θα πρέπει, αν είναι δίκαιος, να μη επιδικώκη να κατέχη την θέσιν των διδασκάλων, αλλά την θέσιν των μαθητών.

Αν δε κάποιος ερωτήσει· “Διατί όμως, αφού άφησε το πρώτον αίτιον, μας ωμιλησεν αμέσως περί του δευτέρου αιτίου”;

Κατ’ αρχάς θα παύσωμεν να λέγωμεν το πρώτον και το δεύτερον, διότι το Θείον είναι ανώτερον από κάθε αριθμόν και χρονικήν ακολουθίαν. Δι’ αυτό ακριβώς και αυτά μεν τα εγκαταλείψαμεν, ομολογούμεν δε Πατέρα άναρχον και αγέννητον και Υιόν εκ Πατρός γεγεννημένον.

δ’. Ναι, λέγει. Διατί όμως, αφού άφησε τον Πατέρα, μας ομιλεί περί του Υιού;

Διότι ο μεν Πατήρ ήταν εις όλους γνωστός, αν και όχι ως Πατήρ, αλλ’ ως Θεός, ο δε Μονογενής Υιός του Θεού ήταν άγνωστος.

Δι’ αυτό δικαιολογημένα έσπευσεν αμέσως από αυτό το προοίμιον να εκθέση εις τους μη γνωρίζοντας Αυτόν την περί Αυτού γνώσιν.

Άλλωστε, ούτε τον Πατέρα απεισιώπησεν εις τους περί αυτών λόγους. Και παρατήρησε την σύνεσιν την πνευματικήν. Γνωρίζει, ότι οι άνθρωποι υπεράνω όλων τοποθετούν το πρεσβύτερον και αυτό μάλιστα όλως ιδιαιτέρως σέβονται και τιμούν, δηλαδή τον Θεόν.

Δι’ αυτό αρχίζει από εδώ και εν συνεχεία αποκαλύπτει ότι είναι Θεός και όχι όπως ο Πλάτων, ο οποίος τον μεν ένα ονομάζει νουν, τον δε άλλον ψυχήν, διότι αυτά είναι ξένα προς την θείαν και άφθορον φύσιν.

Ούτε πάλιν έχει τίποτε το κοινόν προς ημάς, αλλ’ έχει αναχωρήσει και δεν επικοινωνεί προς την κτίσιν, δεν επικοινωνεί ως προς την ουσίαν λέγω, όχι όμως και ως προς την υπέρ αυτής Πρόνοιαν και Αγάπην. Δι’ αυτό ακριβώς και τον ονόμασε Λόγον.

Επειδή επρόκειτο να διδάσκη ότι αυτός ο Λόγος είναι Μονογενής Υιός του Θεού,

διά να μη εκλάβη κανείς την γέννησιν παθητήν, επρόλαβε με την προσηγορίαν του Λόγου και εδήλωσε και το ότι ο Υός εγεννήθη από τον Πατέρα και το ότι εγεννήθη απαθώς και δι' αυτού του τρόπου απομάκρυνε κάθε πονηράν υποψίαν.

Βλέπεις εκείνο το οποίον είπα, ότι ούτε τον Πατέρα απεισιώπησεν εις τους λόγους τούς εις τον Υιόν αναφερομένους;

Αν όμως δεν αρκούν αυτα τα παραδείγματα, διά να παραστήσουν το παν, δεν πρέπει να απορήσης, διότι περί Θεού είναι ο λόγος μας, τον οποίον ούτε να εκφράσωμεν, ούτε να εννοήσωμεν κατ' αξίαν είναι δυνατόν.

Δι' αυτό άλλωστε και ο Ιωάννης πουθενά μεν δεν ονομάζει την ουσίαν του Θεού - διότι ούτε είναι δυνατόν να είπωμεν τι ακριβώς είναι εις την ουσίαν ο Θεός- παντού δε μας φανερώνει Αυτόν από τας ενεργείας Του.

Ο δε Λόγος θα ιδή κανείς ολίγον αργότερα να ονομάζεται και φως και το φως πάλιν να λέγεται ζωή. Αλλά δεν του έδωσεν αυτό το όνομα δι' αυτόν τον λόγον μόνον, αλλά πρώτον μεν δι' αυτόν τον λόγον, δεύτερον δε επειδή επρόκειτο να εξαγγέλλη εις ημάς τα αφορώντα εις τον Πατέρα· “διότι πάντα όσα ήκουσα, λέγει, παρά του Πατρός, εφανέρωσα εις εσάς”.

Ονομάζει δε Αυτόν ζωήν και φως, διότι μας εχάρισε το από της γνώσεως φως και την εξ αυτού ζωήν.

Και δεν αρκεί ένα όνομα, να να μας διδάξη πλήρως τα αφορώντα εις τον Θεόν, ούτε δύο και τρια, ούτε περισσότερα, αλλ' είναι καλόν και πολύ ωφέλιμον να κατορθώσωμεν έστω και αμυδρά με την βοήθειαν πολλών ονομάτων, να εννοήσωμεν τα προσόντα αυτού.

Και δεν τον ωνόμασεν απλώς Λόγον, αλλά και με την προσθήκην του άρθρου και δι αυτού του τρόπου τον εξεχώρισε μαζί με αυτήν από τα υπόλοιπα.

Βλέπεις ότι δεν είχα άδικον, όταν έλεγα, ότι αυτός εδώ ο Ευαγγελιστής, ομιλεί προς ημάς από αυτό το ύψος των ουρανών;

Από τον τόμο Ιωάννου Χρυσοστόμου έργα, τόμος 71, «Υπόμνημα εις το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, Ομιλία Α' - ΙΖ', κεφάλαιο 1», της Βιβλιοθήκης των Ελλήνων, σειράς Άπαντα των Αγίων Πατέρων, του Ελληνικού Εκδοτικού Οργανισμού. Κείμενο Γ. Καρυοφίλης, μετάφραση Παναγιώτης Μπιτσάκος.